

Nejkrásnější kniha i další úspěchy: knihy z AV ČR sklízely literární ceny

21.6.2024 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Publikace z Akademie věd ČR bodovaly v soutěžích Cena Miroslava Ivanova pro počiny literatury faktu, Nejkrásnější české knihy roku 2023 i Cena Josefa Hlávky za vědeckou literaturu.

Orbity smrti a Koldům Litvínov

Cena Miroslava Ivanova je určena pro nejzdařilejší počiny literatury faktu. Ze slavnostního vyhlášení 6. června 2024 v Knihovně Václava Havla si ji odnesly i dvě knihy z Nakladatelství Academia.

Kniha Michala V. Šimůnka z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a Milana Nováka *Orbity smrti. Nacistická „eutanázie“ a masové umírání psychiatrických pacientů v českých zemích, 1939–1945* si z udílení odnesla cenu v kategorii české dějiny. Shrnuje poznatky o plánování a provádění nacistické „eutanázie“ osob s duševním a mentálním postižením, která byla první masovou vraždou nacistického režimu na území českých zemí v letech okupace a druhé světové války.

Publikace Jana Beneše *Koldům Litvínov. Dům jako sociální zrcadlo* uspěla v kategorii regionální dějiny. Koldům v Litvínově je unikátní stavbou, která učila nájemníky v padesátých letech 20. století kolektivně žít. Záměrem bylo ušetřit čas a nabídnout pod jednou střechou vše, co člověk potřebuje. Obrazová publikace populární formou a prostřednictvím fotografií popisuje vznik monumentální stavby a přibližuje čtenáři život v ní.

Nejkrásnější z katalogů

První místo v kategorii katalogy soutěže Nejkrásnější české knihy roku 2023 získala 12. června 2024 v Technologickém centru Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze doprovodná publikace, kterou vydala Západočeská galerie v Plzni s nakladatelstvím Artefactum k výstavě „...a viděl jsem nové nebe a novou zemi...“ *Apokalypsa a umění v českých zemích*. Odborná porota ocenila originální výtvarné zpracování grafiček Adély Svobodové a Terezy Hejmové.

Kolektiv autorů z Ústavu dějin umění AV ČR se na výstavě i v katalogu zabýval inspirací Zjevením sv. Jana ve výtvarném umění, hudbě a literatuře od středověku až do současnosti. Zaměřil se především na díla vzniklá v českých zemích.

„Je radost spolupracovat s profesionálním a spolehlivým partnerem, od kterého přesně víte, co očekávat. Západočeská galerie je jedním z nich. Zároveň je skvělé realizovat krásné publikace s profesionálními, kreativními a komunikaci otevřenými grafičkami, k nimž Adéla Svobodová a Tereza Hejmová jednoznačně patří,“ podotkl ředitel Ústavu dějin umění AV ČR Tomáš Winter.

Ceny Josefa Hlávky za vědeckou literaturu

Ocenění udělila Nadace Český literární fond a Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových 17. června 2024 na zámku v Lužanech u Přeštic (fotogalerii z ceremoniálu najdete níže). Cenu ve společenských vědách získal Jan Županič z Historického ústavu AV ČR za knihu *Habsburská šlechta. Proměna elit podunajské monarchie v dlouhém 19. století*, ve vědách o neživé přírodě uspěla publikace *Nanovlákná. Teorie, technologie a použití* od Davida Lukáše a kolektivu autorů, která vyšla v Nakladatelství Academia.

Kniha Jana Županiče je vůbec první podrobnou analýzou vývoje šlechty a šlechtické politiky v

Rakousku a Uhrách v dlouhém 19. století. Na základě zevrubného rozboru archivních pramenů řeší nejen otázku udílení titulů či hierarchii šlechtické obce, ale také například společenské postavení osob oceněných šlechtickým titulem.

Kniha *Nanovlákn*a nabízí přírodovědně, technicky a technologicky zaměřeným čtenářům ucelený text, který popisuje teorii tvorby nanovláken, technologie jejich výroby a oblasti jejich využití, především ve zdravotnictví. Nechybí ani ekonomická a filozofická reflexe.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Nejkrasnejsi-kniha-i-dalsi-uspechy-knihy-z-AV-CR-sklizely-literarni-ceny-00001>